Ville Kajala

Lausunto
9.9.2021

Eduskunnan talousvaliokunta
tav@eduskunta.fi

Viite: U 29/2021 vp.

KOMISSION EHDOTUS DIREKTIIVIKSI KESTÄVYYSRAPORTOINNISTA

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt Keskuskauppakamarin lausuntoa valtioneuvoston U-kirjelmästä (U 29/2021 vp), joka käsittelee komission ehdotusta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi direktiivien (EU) 2013/34, 2004/109 ja 2006/43 sekä asetuksen (EU) 537/2014 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse yritysten kestävyysraportoinnista (jäljempänä direktiiviehdotus). Lausuntonaan Keskuskauppakamari esittää kunnioittavasti seuraavan.

Keskuskauppakamari pitää komission ehdotukseen sisältyvää tavoitetta harmonisoida kestävyysraportointia nykyisestä sinänsä ymmärrettävänä mm. kestävän rahoituksen toimintasuunnitelmaan sisältyneiden sääntelyhankkeiden käytännön toimivuuden ja EU:n vihreän kehityksen ohjelman tavoitteiden näkökulmasta. Samalla kuitenkin raportointivelvollisuuden laajentuminen suureen joukkoon uusia yrityksiä, raportoinnin sisältövaatimusten yksityiskohtaistuminen sekä tietojen pakolliseen varmentamiseen liittyvät vaatimukset tulevat vaikuttamaan merkittävästi yrityksille aiheutuvaan hallinnolliseen taakkaan ja kasvattamaan sääntelyn noudattamisesta aiheutuvia kustannuksia. Direktiivineuvotteluissa tulisikin kiinnittää erityistä huomiota raportointivelvollisten yritysten hallinnollisen taakan kohtuullistamiseen ja raportointivelvoitteiden oikeasuhtaisuuteen.

Direktiiviehdotuksen mukaan tarkemmat raportointistandardit annettaisiin komission delegoituina asetuksina. Keskuskauppakamari kiinnittää talousvaliokunnan huomiota siihen, että kestävyysraportoinnin globaalin tason harmonisoinnissa on vuoden 2021 aikana edistytty merkittävästi. Kansainvälisiä tilinpäätösraportointistandardeja ylläpitävä IFRS Foundation on ilmoittanut aloittavansa kestävyysraportointistandardien kehittämisen ja useat kansainvälisiä kestävyysraportointikehikkoja ylläpitävät organisaatiot ovat ilmaisseet tälle työlle tukensa. EU:n kestävyysraportointistandardien tulisi perustua mahdollisimman pitkälle kansainvälisiin raportointistandardeihin ilman yritysten kansainvälistä kilpailukykyä heikentävää Eurooppa-lisää.

Direktiiviehdotuksen vaatimusten oikeasuhtaisuuden kannalta korjattavaa on esimerkiksi ns. tytäryhtiöpoikkeuksessa, joka vapauttaa konsernin tytäryhtiöt velvollisuudesta laatia kestävyysraportti, jos tytäryhtiön tiedot sisältyvät konsernitason raporttiin. Komission ehdotuksen mukaan poikkeuksen soveltaminen edellyttäisi sitä, että konsernitason kestävyysraportti käännettäisiin kunkin EU-tytäryhtiön rekisteröintivaltion viralliselle kielelle. Vaatimus aiheuttaisi raportointivelvollisille yrityksille kohtuutonta hallinnollista taakkaa. Direktiivineuvotteluissa tytäryhtiöpoikkeusta tulisi pyrkiä muuttamaan niin, että kestävyysraportin kääntäminen englannin kielelle riittäisi.

Myös direktiivin täytäntöönpanon määräajat tulevat vaikuttamaan yritysten kustannuksiin ja hallinnolliseen taakkaan. Direktiivin kansalliselle täytäntöönpanolle ja raportointivaatimusten soveltamiselle yrityksissä tulee jäädä riittävä aika. Komission ehdotukseen sisältyvä aikataulu

on käytännössä epärealistinen ja voi johtaa siihen, että yritykset joutuvat hakemaan tietoja takautuvasti. Raportointivelvollisuuden laajentuminen ja raportoinnin sisältövaatimusten yksityiskohtaistuminen komission ehdottamalla nopealla aikataululla voi myös aiheuttaa vaikeuksia löytää riittävä määrä vastuullisuusraportoinnin osaajia yrityksiin, varmentajiin (tilintarkastusyhteistöihin) ja valvojiin. Jos raportointivaatimusten täyttämisessä joudutaan siirtymävaiheessa turvautumaan laajasti konsultteihin, siitäkin aiheutuu raportointivelvollisille merkittäviä kustannuksia.

Keskuskauppakamari yhtyy valtioneuvoston kannassa esitettyyn tavoitteeseen siitä, että direktiivin tulisi toteutua koherenssissa EU:n muiden säädöshankkeiden kanssa. Kestävyysraportointiin liittyviä vaatimuksia sisältyy mm. asetukseen kestävän rahoituksen taksonomiasta sekä todennäköisesti myös tulevaan EU:n yritysvastuusääntelyyn. Riski eri säädöksiin sisältyvien raportointivelvoitteiden epäjohdonmukaisuudesta on ilmeinen. Kestävyysraportointidirektiivin soveltamisalan mahdollinen laajennus vaikuttaa mm. suoraan siihen, mitkä yritykset ovat velvollisia julkistamaan taksonomia-asetuksen 8 artiklan mukaisia tietoja liiketoiminnan kohdistumisesta ympäristön kannalta kestäviin liiketoimintoihin.

KESKUSKAUPPAKAMARI

Ville Kajala
Johtava asiantuntija